«Йәһваниң гувачилири»ға
бәш соал

Ака-ука, ача-сиңил қериндашлиримиз сәмигә: —

Йеқинда өзлирини аталмиш «Йәһваниң гувачилири» дәп ативалған бәзи кишиләр һәр хил намлар билән Мәсиһ қериндашлиримизни аздурмақчи болуп аримизға соқунуп кирди. Бу хилдики кишиләр билән башқа сорунлардиму учришип қелишимиз мүмкин. Қериндашлиримизға мәлум болуши керәкки, өзигә аталмиш «Йәһваниң гувачилири» дегән намни қоювалған бу кишиләр бидъәт (һәқиқәттин азған) бир мәзһәпкә тәвә кишиләрдур. Бу мәзһәп бәзидә өзини «Күзитиш Мунари» (русчә «Башня», Инглиз тилида «WATCHTOWER») дәпму атайду.

Бу кичик китапчини йезиштики мәхсәт:

(а) ака-ука, ача-сиңил қериндашлиримизниң мошу тәшкилатниң натоғра тәлиминиң маһийитини билип йетиши үчүн;

(ә) өзигә «Йәһваниң гувачилири» дегән намни қоювалғанларни сәмимий вә кичик пеиллиқ билән агаһландуруп, уларниң шу тәшкилатниң бидъәтлик һәм алдамчилиғидин қутулуп, Рәббимиз Әйса Мәсиһтә болған һәқиқий нижатлиқни тепиши үчүн.

«Күзитиш Мунари» дегән мәзһәп 1871-йили мәйданға кәлгән; улар мәйданға чиққандин тартип тәлимлирини үч-төрт қетим өзгәрткән. Улар «сахта хуш хәвәр» вә «сахта Әйса Мәсиһ»ни тәшвиқ

қилмақта.

«Йәһваниң гувачилири» дегән бу мәзһәп өз намини «Йәшая» 43:10 вә 44:8дики айәткә асасән қойған: —

«**Силәр Мениң гувачилиримдурсиләр, ... дәйду Яһвәһ (Пәрвәрдигар)**»,

Көплигән ибранийшунасларниң пикри бойичә Пәрвәрдигарниң нами «Йәһва» әмәс, бәлки «Яһвәһ» болуши керәк еди. Биз бу китапчимизда бу бидъәт мәзһәпниң өзлиригә қоювалған намини өз пети бойичә, «Йәһваниң гувачилири» дәп алдуқ.

Оқурмәнләр Тәвраттики жуқуриқи айәтниң алди-кәйнидики гәпләрдин ениқ көрәләйдуки, бу сөзләр әсли Йәһудий хәлқиниң «қалдиси» (яки «қалдуқи»)ға, йәни шу дәвирдә Пәрвәрдигарға садиқ болған ихласмән Йәһудийларға ейтилғаниди. Демәк, айәттә ейтилған «Йәһваниң гувачилири» болса Йәшая пәйғәмбәрниң дәвридики Худаға садиқ болған ихласмән Йәһудийларни көрситәтти; ениқки, һазир җәмийитимиздә өзлирини аталмиш «Йәһваниң гувачилири» дәп ативалғанлар айәттә дейилгән гувачилар әмәстур. Һәқиқий «Яһвәһниң гувачилири»ниң улар билән һечқандақ мунасивити йоқ.

Тәвраттики «Яһвәһ» дегән нам Уйғур тилида «Пәрвәрдигар» (Парсчә сөз болуп, мәниси «Пәрвиш Қилғучи Худа»дур) дәп елинған. Муқәддәс Китапниң уйғур тилидики

«Калам» тәрҗимисидә шу нам «Пәрвәрдигар» дәп елинған; Швед қериндашлиримизниң Қәшқәрдә 1930-йили ишлигән тәрҗимисидә («Қәшқәр тәрҗимиси»дә) «Яһвәһ» дегән нам «Худавәндә» дәп тәрҗимә қилинған; «Һазирқи заман Уйғурчә тәрҗимиси»диму «Пәрвәрдигар» дәп елинмақта. Хәнзу тилидики «Хехебән» тәрҗимисидә «Яһвәһ» сөзи аһаң тәрҗимиси бойичә бивиситә «Йехехуа» дәп елинған.

«Мисирдин чиқиш» дәвридә Муса пәйғәмбәргә ата қилинған вәһий бойичә «Яһвәһ» дегән намниң мәниси «Әзәлдин бар Болғучи», «Мәңгүлүк Болғучи» яки «Өзүм Бардурмән» дегәндәк болиду («Мисирдин чиқиш» 3:15). «Яһвәһ» дегән нам «Яритилиш» 2:4дә тунҗа қетим ишлитилгән. Худа һәр қетим инсан билән әһдә түзгән чағлирида яки инсан билән йеқин мунасивәттә сөзлигән чағлирида асасән шу нам көрүлгән; сәвәви шүбһисизки, шу нам Униң өзгәрмәс маһийитини, изчил болуп кәлгән көйүмчанлиғини вә бирхиллиқ меһрибанлиғини, шуниңдәк униң һәрдаим һәр бир вәдә сөзлиридә тәврәнмәй чиң туридиғанлиғини тәкитләйду. Парсчә «Пәрвәрдигар» дегән исим шу мәнигә әң йеқин келиши мүмкин, чүнки Парс тилидики «Пәрвәрдигар» дегән сөзниң мәниси «Хәвәр алғучи», «Пәрвиш қилғучи»дур. Бәзи алимлар уни «даим Болғучи» дәпму тәрҗимә қилиду.

Бәзидә шеирларда «Яһвәһ» дегән нам «Яһ» дәп қисқартип елиниду.

Төвәндә «Күзитиш Мунари» тәшкилатиниң бәзи тәлимлирини көрүп өтәйли. Буларни оқусиңиз, Муқәддәс Китапни тәпсилий вә әстайидил оқуғанларға нисбәтән, бу «тәлимләр»ниң пүтүнләй хата

екәнлиги ениқ көрүниду: —

(а) «Күзитиш Мунари» тәшкилати Рәббимиз Әйса Мәсиһниң пүтүнләй һәм инсан һәм Худа екәнлигини инкар қилиду, бәлки улар Мәсиһни яритилған бир пәриштә дәп тәлим бериду.

(ә) Улар Муқәддәс Роһни пәқәт бир «роһий күч» яки «тәсир» халас, дәп тәлим берип, Пәрвәрдигар Худаниң «ата, оғул, Муқәддәс Роһ»тин ибарәт үч бир гәвдә екәнлигини инкар қилиду.

(б) Улар: — Худаниң меһри-шәпқити арқилиқ вуҗутқа кәлтүрүлгән «йеңи һаят», йәни «мәңгүлүк һаят»қа һәммила инсан еришәлмәйду, пәқәт «Вәһий» 7:1-8дә тилға елинған 144000 алаһидә шәхсла шуниңға еришәләйду, дәп тәлим бериду (гәрчә «Вәһий» 7:1-8дә мошу 144000 кишиниң Исраилниң 12 қәбилисидин болидиғанлиғи ениқ баян қилинған болсиму!).

(в) Улар: — Рәббимиз Әйса Мәсиһ чапрас яғачқа миқланғанда ада қилған мукәммәл вә улуқ қурбанлиқниң толуқ ниҗат-қутқузушни вуҗудқа чиқарғанлиғини инкар қилиду. Улар Мәсиһниң Өзини қурбанлиқ қилиши пәқәт гуналарниң бирхил «шәртлик кәчүрүм қилиниши»ни вуҗудқа чиқарди, дәп тәлим бериду. Шу тәлим бойичә инсан «кәчүрүм қилиниш» вә «Худаниң падишалиғиға кириш» салаһийитигә егә болуш үчүн, «Күзитиш Мунари» тәшкилатиниң әзаси болуши вә тәшкилатниң қаидә-йосунлиридин чиқмай, уни чиң тутуши, болупму һәр һәптидә бир нәччә саәтләп өзлириниң тәлимигә ишәнмигән кишиләргә «гува бериш» хизмитини қилиши керәк.

Әгәр тәшкилатниң бир «пишқәдәм әзаси»дин сиз «Мәңгүлүк һаятқа ериштиңизму-йоқ?» дәп сорисиңиз, у «Буни билиш мүмкин әмәс» демәй қалмайду.

(г) Гәрчә Инжилдики «Вәһий» дегән китапта «Рәббимиз Әйса Мәсиһниң миң жиллиқ падишалиғи» йәр йүзидә пәқәт 1000 жил жүргүзүлиду, андин «мәңгүлүк йеңи асман, йеңи зимин» пәйда болиду» дәп еник баян қилинған болсиму, «Йәһваниң гувачилири» бу «миң жиллиқ падишалиқ»ни мәңгүлүктур, дәп турувалиду.

(ғ) «Күзитиш Мунари» тәшкилати өз азалириға: Оператсийә қилинғанда яки башқа сәвәптин қан селиниш зөрүр теплғанда, уни қобул қилмаслиғи керәк, дәйду. Улар буниңға Тәвраттики «Лавийлар» китапида Йәһудий хәлқигә ейтилған «Қан йейиш мәнъи қилинған» дегән айәт («Лавийлар» 17:10-12)ни асас қилған.

(д) «Күзитиш Мунари» тәшкилати Муқәддәс Китаптики «адәмниң роһи» дегән ибарини пәқәт «адәмниң нәпәси»ни көрситиду, дәп тәлим бериду. Шуңа улар адәм өлгәндә, «жан ухлаш» һалитигә киргән болиду, «у ухлаватиду» дәп қарайду. Шу «ухлаш»та адәмниң һечқандақ сезим-һоши болмайду, дәйду. Кейин «тирилиш күни» кәлгәндә, ухлап қалған һаятлиқ әслигә қайтиду, дәп қарайду.

(е) «Күзитиш Мунари» тәшкилати Рәббимиз Әйса Мәсиһниң өлүмдин тирилгинини жисмида тирилиш әмәс, пәқәт «роһий тирилиш» дәп тәлим бериду.

«Күзитиш Мунари»ниң тәлимлиридин һәқиқәттин чәтнигән 300дин артуқ сахта тәлимни көрситәләймиз. Әмма шуларни бир-бирләп көрситишкә сәһипимиз йәтмәйду. Төвәндә қериндашлиримиз үчүн «Йәһваниң гувачилиридурмиз» дәйдиғанлардин сорайдиған бәш соалимиз бар. Улар бу бәш соалға җавап берәлмәй, үни ичигә чүшүп кетиду, дәп ишинимиз. Бу соаллар әслидә Яқуп Пираш дегән алим тәрипидин қоюлған. Пираш Әпәндини Тәвратшунаслиқ, Инҗилшунаслиқ саһәлиридә мөтивәр, шундақла Ибраний тили вә Юнан тили саһәсидә алим дәп һесаблашқа болиду.

Бу соаллар һәргиз «Мәлум бирисини тоғра, мәлум бирисини хата» дейиш мәхситидә қоюлған әмәс, бәлки «Йәһваниң гувачилири» дегәнләрниң һәқиқий ниҗатлиқни тепиши, мәңгүлүк һаятқа егә болушини көзләп, оттуриға қоюлған. Мошу йәрдә етиқадчи қериндашлиримизға расул Павлусниң Тимотийға тапшурған вәсийәт-тәлимлирини әскәртишимизгә тоғра келиду: —

«Әндиликтә Рәбниң қули җедәлләшмәслиги, бәлки һәммә кишиләргә мулайим-меһрибан, тәлим беришкә маһир, сәвир-тақәтлик болуши керәк; шуниң билән өз-өзигә қарши болғанларға у Худа бәлким уларға һәқиқәтни тонуп йетишигә това қилидиған қәлбни берәр дәп, мөмин-мулайимлиқ билән несиһәт қилсун; бундақ болғанда улар уйқисини ечип, өзлирини өз муддиасиға әмәл қилишқа тутқун қилған Иблисниң қапқинидин қутулалайду» («Тимотийға (2)» 2:24-26)

Шуңа, биз һечқандақ адәмни кәмситмәйли, һәммә адәмләргә кәмтәрлик, кичик пеиллиқ билән ярдәм беришкә тиришайли. Қариғуниң көзини ачқучи пәқәт Пәрвәрдигарниң Роһидур.

Сиз «Йәһваниң гувачилири»дин болсиңиз, төвәндики бәш соални әстайидил көрүң (Яқуп Пираш)

(а) Әйса Мәсиһ пәриштиму?

(ә) Худаниң Муқәддәс Роһиниң Өзи Худаму, яки бирхил «роһий күч»му?

(б) Сизниң «сахта пәйғәмбәр»гә әгәшкиниңиз тоғриму?

(в) Инсанниң роһи пәқәт «нәпәс»лиму?

(г) Мәсиһниң өлүмдин тирилиши һәқиқий җисманий тирилиш әмәсму?

Һалқилиқ мәсилә шуки — һәқиқәт дегән немә? Һәқиқий тәлимчу? Һәрқандақ тәлимни Муқәддәс Китапқа тайинип тәкшүрүшимиз керәк.

Сулайман «Пәнд-несиһәтләр»дә мундақ дәйду: «**һәқиқәтни сетивал, уни һәргиз сетивәтмә**» вә йәнә «**У** (даналиқ) **ләәл-яқутлардин қиммәтликтур, интизар болған һәрқандақ нәрсәндин һеч бириму униңға тәң кәлмәстур**». Қәдирлик достум, мошундақ бибаһа һәқиқәтни сетивелишқа разимусиз? Һәқиқәтни издәшниң ахирқи нәтиҗисиниң қандақ болушидин қәтъийнәзәр, уни изчил издәшкә разимусиз?

Рәб Әйса Мәсиһ мундақ алтундәк сөзни ейтқан: —

«Бу тәлимләр Мениң әмәс, бәлки Мени әвәткүчиниңкидур. Униң ирадисигә әмәл қилишқа өз ирадисини бағлиған һәр ким бу тәлим тоғрилиқ — униң Худадин кәлгәнлигини яки өзлүгүмдин ейтиватқанлиғимни билиду» («Юһанна» 7:16-17; йәнә «Пәнд-несиһәтләр» 2:1-5ниму көрүң).

Худаниң әмир-йолйоруғиниң немә болушидин қәтъийнәзәр, адәмниң көңлидә униң мәдити билән «униңға әмәл қилимән» дәйдиған нийәт-қарар болсила, ундақта у мәлум бир тәлимниң Худадин кәлгән яки кәлмигәнлигини җәзм қилалайду.

Төвәндики барлиқ мәсилиләр Муқәддәс Китапниң әсли нусхисидин тәһлил қилинди; демәк, Инҗилдики айәтләрни әйни Юнан (Грек) тили нусхисидин, Тәвраттики айәтләрни әйни ибраний тили нусхисидин тәһлил қилдуқ. Билишимизчә бүгүнки күндә уйғур тилида Муқәддәс Китапниң үч хил тәрҗимә нусхиси бар; «Калам тәрҗимиси», «Қәшқәр тәрҗимиси» вә «Һазирқи заман уйғурчә тәрҗимиси». Төвәндә нәқил кәлтүргән айәтләр уйғур тилидики «Калам тәрҗимиси»дин елинди; ишинимизки, оқурмән мәйли «Калам тәрҗимиси», «Қәшқәр тәрҗимиси» яки «Һазирқи заман Уйғурчә тәрҗимиси»ни оқусун, охшашла бир хуласигә келиду.

Жуқириқи үч хил уйғурчә тәрҗимә нусхисини төвәндики тор бәтлиридин чүшүрүвалғили болиду: —

www.mukaddeskalam.com («Калам тәрҗимиси)
www.dunyaningnuri.com («Қәшқәр тәрҗимиси)
www.hayatnuri.com («Һазирқи заман Уйғурчә тәрҗимиси»)
www.injil.net

(Мошу үч хил тәрҗимә нусхисини оқуған оқурмәнләр «Күзитиш Мунари»ниң инглиз тилидики «Йеңи дуния тәрҗимиси»ни оқуса, наһайити көп пәриқләрни байқиялайду; ишинимизки, уларниң тәрҗимисидә нурғун мәсилиләр мәвҗут).

Биринчи соал: «Әйса Мәсиһ Худа әмәс, пәриштиму?»

Инҗил, «Ибранийларға» йезилған мәктуптин оқуйли (1:5-14): —

«Чүнки Худа пәриштиләрниң қайсисиға: «Сән Мениң Оғлумдурсән, бүгүн Мән Сени туғдурдум», вә йәнә: «Мән Униңға Ата болимән, Уму Маңа Оғул болиду» дегән еди?

Униң үстигә, У Өзиниң Тунҗисини йәр йүзигә әвәткәндә, «Барлиқ пәриштиләр Униңға сәҗдә қилсун» дегән.

У пәриштиләр тоғрилиқ: —

«У пәриштилирини шамаллар,

Хизмәткарлирини от ялқуни қилиду», дегән еди; лекин Оғли һәққидә болса Униңға мундақ дегән:

«Сениң тәхтиң, и Худа, әбәдилъәбәдликтур;

Сениң падишалиғиңдики шаһанә һасаң адаләтниң

һасисидур.

Сән һәққанийәтни сөйүп, рәзилликкә нәпрәтлинип кәлгәнсән;

Шуңа Худа, йәни Сениң Худайиң Сени һәмраһлириңдин үстүн қилип шадлиқ мейи билән мәсиһ қилди».

Худа Оғлиға йәнә мундақ дегән:

— «Сән, и Рәб, һәммидин бурун зиминниң улини салдиң,

Асманларни болса қоллириң ясиғандур;

Улар йоқ болуп кетиду,

Лекин Сән мәңгү турисән;

Уларниң һәммиси кийимдәк конирап кетиду;

Сән уларни тон кәби йөгәп қойисән,

Шунда улар кийим-кечәк йәңгүшләнгәндәк йәңгүшлиниду.

Бирақ Сән мәңгү өзгәрмигүчидурсән,

Жиллириңниң тамами йоқтур».

Йәнә, У қайсибир пәриштигә: —

«Мән Сениң дүшмәнлириңни тәхтипәриң қилмиғичә,

Мениң оң йенимда олтирисән» — дегән еди?

Шундақ екән, пәриштиләрниң һәммиси пәқәт нижатқа мираслиқ қилидиғанлар үчүн хизмәт қилишқа әвәтилгән хизмәтчи роһлар әмәсму?»

Пәриштиләр һәқиқәтән мәвжут, бу пакиттур. Бунинда гәп йоқ. Әмма «Күзитиш Мунари» Рәб Мәсиһ Әйса тоғрилиқ «У пәриштә» дәйду. Улар йәнә: «Мәсиһ Әйса әмәлийәттә «баш пәриштә

Микаилниң өзи шу» дәйду. «Әйса Мәсиһ пәриштидур» дегән тәлим әң аввал миладийә 3-әсирдә, һәқиқәттин азған, Мисирниң Александрийә шәһиридики Ариюс исимлиқ бир адәм тәрипидин тәшәббус қилинған. «Йәһваниң гувачилири»ниң көзқаришичә «Әйса Мәсиһ пәриштә екән; У «толуқ Худа» әмәс, бәлки пәқәт бир «иккиләмчи Худа» екән. Бу наһайити чоң бир мәсилә.

Инҗил, «Юһанна» 1:1дә «**Муқәддәмдә «Калам» бар еди; Калам Худа билән биллә еди һәм Калам Худа еди**» дәп оқуймиз. «Йәһваниң гувачилири»дин бәзилири мошу айәтни «Муқәддәмдә «Калам» бар еди; Калам Худа билән биллә еди һәм Каламму <бир Худа> еди» дәп тәрҗимә қилиду. Демәк, улар «Калам»ни <бир кичик Худа>, халас» дәп чүшәндүриду. Йәнә бир тәрәптин «Күзитиш Мунари» тәшкилати «Худа бир» дәп етирап қилиду; ундақта, улар өз тәрҗимисидики «Әйсани <бир иккиләмчи Худа>» дегән ғәлитә сөзни қандақ чүшәндүриду?

«Йәшая» китапида Пәрвәрдигар (Яһвәһ): «**Мән болсам Пәрвәрдигар, Мәндин башқа бири йоқ; Мәндин башқа Худа йоқтур**» дәйду (45:5дә). «Қанун шәрһи» 32:39диму У «**Маңа һәмраһ һечқандақ илаһ йоқ**» дәйду. Мошу айәтләрдин қариғанда, «Күзитиш Мунари»ниң тәлимидә мәсилә наһайити бениқ көрүниду. Һәммимиз «Худа бир» дәймиз. Худа «**Маңа һәмраһ һечқандақ илаһ йоқ**» дәйду. Яһвәһтин башқа һечқандақ Худаниң мәвҗут әмәслиги, «Униңға һәмраһ һечқандақ илаһ» йоқлуғи ениқ турса, Әйса Мәсиһ қандақсигә «иккиләмчи Худа» болуп қалиду? Мошу айәтләрниң бирдин-бир мүмкин болған тоғра чүшәндүрүлүши,

Худа Өзи «Үч бир гәвдә»дур.

Биз Худани «Үч бир гәвдә» десәк, «Йәһваниң гувачилири» Муқәддәс Китапта «Үч бир гәвдә»... дегәндәк ибариләр көрүлмәйду, дейиши мүмкин. Дәрвәқә шундақ. Әмма Муқәддәс Китапта мәлум бир ибариниң тепилмаслиғи «Муқәддәс Китапта шу уқум мәвҗут әмәс» дегәндин бешарәт бәрмәйду.

Мәсилән, «Күзитиш Мунари»ниң нурғун китап-журналлирида көрүлүватқан «Миң жиллиқ падишалиқ», «Худалиқ һөкүмәт», «Яратқучиниң тинич вә муқим йеңи дуния түзүми» дегәндәк нурғун ибариләрму Муқәддәс Китапта тепилмайдиғу? Пакит шуки, «Мәсиһниң миң жиллиқ падишалиғи», «Худалиқ һөкүмәт» дегән уқумлар Муқәддәс Китапта ениқ ипадилиниду, лекин бу сөз-ибариләр Муқәддәс Китапта көрүлмәйду.

Шундақ екән; Муқәддәс Китаптиму «Үчтә бир», «Үч бир гәвдә» дегән ибариләр көрүлмәйду, лекин бу һәқиқәт интайин ениқ аян қилиниду.

Әнди жуқурики мәсилә үстидә қайтидин тохтилайли. «Күзитиш Мунари»дикиләр бизгә «Әйса Мәсиһ пәриштә» дәп ейтиду. Кесип ейтимизки, һәргиз ундақ әмәс. Биз «Ибранийларға» 1:8дә Худаниң Оғлиға ейтилған муну сәзләрни оқуймиз: —

«...**лекин Оғли һәққидә болса Униңға мундақ дегән: —**

«Сениң тәхтиң, и Худа, әбәдилъәбәдликтур»».

Андин «Ибранийларға»да «Зәбур» 45:6-7дин төвәндики сөзләр

нәқил кәлтүрүлиду: —

«**Сениң тәхтиң, и Худа, әбәдилъәбәдликтур;**

Падишалиғиңдики шаһанә һасаң, адаләтниң һасисидур.

Сән һәққанийлиқни сөйүп, рәзилликкә нәпрәтлинип кәлгәнсән;

Шуңа Худа, йәни Сениң Худайиң, Сени һәмраһлириңдин үстүн қилип шадлиқ мейи билән мәсиһ қилди»

Тәврат-Зәбур болса ибраний тилида йезилған. Мошу йәрдә «Худа» дегән сөз ибраний тилидики «Әлоһим» дегән сөзниң тәрҗимисидур. Мошу айәтләрдә «Сениң Худайиң», йәни Мәсиһниң Худаси Уни (Мәсиһни) «мәсиһ қилди». Демәк, «мәсиһ қилинған» зат Мәсиһ Әйса, әлвәттә. Бу айәтләрдә Мәсиһкә қарита «**Сениң тәхтиң, и Худа, әбәдилъәбәдликтур**» дейилиду. Шуңа У Худадур («Әлоһим»дур).

«Худа пәриштиләрниң қайсисиға: «Сән Мениң Оғлумдурсән, бүгүн Мән Сени туғдурдум», вә йәнә: «Мән Униңға Ата болимән, Уму Маңа Оғул болиду» дегән еди?» («Ибранийларға» 1:5-6). Қәдирлик оқурмән, сиз Муқәддәс Китаптики бу соалға җавап берәләмсиз?

Буни оқуп сиз қандақму «Әйса Мәсиһ пәқәт бир пәриштә, халас» дейәләйсиз?

«Ибранийларға» 1:6дә йәнә: «**У** (Худа) **Өзиниң тунҗисини йәр**

йүзигә әвәткәндә, «Барлиқ пәриштиләр Униңға сәҗдә қилсун» дегән» дейилиду. Әйса Мәсиһ туғулғанда, бовақ болсиму, барлиқ пәриштиләр Униңға сәҗдә қилди («Луқа» 2:13ниму көрүң). У Худа болмиса, пәриштиләр қандақму Униңға сәҗдә қилсун? Грек тилида «сәҗдә қилсун» дегән сөз «проскунесотан» дейилиду. Мошу йәрдә «проскунесотан» ибраний тилидики «хиштақвая» дегән сөзниң тәрҗимисидур. Мәниси «бойсунсун» әмәс, бәлки «ибадәт қилсун» «сәҗдә қилсун» дегәнликтур.

Худа Исраил хәлқигә «**Сениң Мәндин башқа һечқандақ илаһиң болмайду**» дегән йәрдә («Мисирдин чиқиш» 20:2, «Қанун шәрһи» 5:6-7), қандақму Өзидин башқа биргә сәҗдә қилишқа йол қойсун? Әйса Мәсиһ Өзи Худа болмиса, Худаниң бу сөзлири зиддийәтлик болуп қалмамду?

Мүмкинки, мошу нуқтиға кәлгәндә бәзиләр башқа бир соални қойиду: «Әгәр дегиниңиздәк Әйса Мәсиһ һәқиқәтән Худа болса, у қандақму «**Ата Мәндин улуқдур**» дәйду? («Юһанна» 28:14)

Хош, «Филиппилиқларға» 2:8-11дә биз Мәсиһ Әйсаниң «Өзидин һәммини қуруқдиши» тоғрилиқ оқуймиз: —

«**У** (Мәсиһ) **Худаниң тип-шәклидә болсиму,**

Өзини Худа билән тәң қилишни олҗа қилип тутувалмиди;

Әксичә, У Өзидин һәммини қуруқдиди,

Өзигә қулниң шәклини елип,

Инсанларниң сияқиға кирип, инсаний тәбиәттин ортақдаш

болуп,

Өзини төвән қилип,

Һәтта өлүмгичә, йәни чапрас яғачтики өлүмгичә итаәтмән болди;

Шуңа Худа Уни интайин жуқури көтирип мәртивилик қилди,

Униңға һәрқандақ намдин үстүн болған намни бeғишлидики,

Әйсаниң намиға асманларда, йәр йүзидә һәм йәр астида барлиқ тизлар пүкүлүп,

Худа Атиға шан-шәрәп кәлтүрүп һәр бир тил Әйса Мәсиһниң Рәб екәнлигини етирап қилиду.

Шуниң билән, әй сөйүмлүклирим, силәр һемишә итаәт қилғиниңлардәк, пәқәт мән йениңларда болғинимдила әмәс, бәлки һазирқидәк мән силәрдин нери болғанда техиму шундақ итаәт билән әймиништә, титригән һалда өз нижатиңларни һәртәрәпкә тәтбиқлашқа интилиңлар».

Қисқиси, бу текст бизгә «Худаниң Калами», Өзи Худа болған Мәсиһниң инсан болғанлиғини аян қилиду; У инсан болғачқа, «Атидин төвән» туриду, әлвәттә.

Төвәндики селиштурминиң бизгә ярдими болуши мүмкин. Бизниң шәһиримиздә бир яғаччилиқ дукини бар. Дуканниң хожайининиң ләқими «Қасқан», униң оғлиниңму ләқими «Қасқан»; улар «Чоң Қасқан» вә «Кичик Қасқан»лардур. Һәр иккиси инсандур. Һәр иккиси әркәктур. Тәбиәт жәһәтидин (инсан болуш жәһәтидин)

ейтқанда һәр иккиси охшаш, иккилиси яғаччи, баравәр, лекин чоңи кичигидин үстүн туриду. Орун җәһәтидин ейтқанда бири йәнә биридин улуқ туриду.

Мәсиһму «Худалиқ тәбиәт җәһәтидин» ейтқанда ХудаАта билән тәң, әмма инсанлиқ нуқтисидин «Ата Униңдин улуқ». Демәк, Әйса Мәсиһниң Өзи Худа болғини билән, Униң «Ата Мәндин улуқ» дегән сөзини чүшәнмәк анчә қийин әмәс. Гәрчә бу уқумни толуқ чүшиништә қийинчилиқ болсиму, лекин бу ишниң пакит, һәқиқәт екәнлигигә испат болалмайду.

Биз соалимизни қайта тәкрарлаймиз: «**Барлиқ пәриштиләр Мәсиһкә сәждә қилидиған**» турса, Мәсиһ қандақму пәриштә болсун?» Худа бир турса вә «Ибранийларға» 1:6тиму Мәсиһ «Худа» дәп аталған турса («**Сениң тәхтиң, и Худа, әбәдилъәбәдликтур**»), у қандақму «иккиләмчи Худа» болсун?

Ениқки, бу йәрдә йәнә бир соал туғулиду: «Әйса Өзи Худа екән, ундақта У дуа қилғанда кимгә дуа қилиду?». Бу мәсилигә җавап бериштин аввал Худаниң нами «Әлоһим» тоғрилиқ азрақ тохтилимиз: —

«Худа» дегән намниң ибраний тилида («Әлоһим») дәп елиниши

Ибраний тилиниң мундақ қизиқ икки алаһидилиги бар.

Биринчи, бәзи сөзләр пәқәт көплүк шәклидә ипадилиниду. Ибраний тилида «сулар» («майим») дегән көплүк шәкилла бар; «су» дегән бирлик шәкил йоқ. «асманлар» («шамайим») дегән көплүк шәкилла бар; «асман» дегән бирлик шәкил йоқ. Ибраний тилида адәттә «Худа» дейәлмәйду, «Худалар» («Әлоһим» яки «Елоһим») дейилиду, лекин мәниси йәнила «Худа»дур. «Худа» «бирлик шәкил»дә ипадиләнсә, «Әл» дейилиду, мәсилән «Әл-Шадай» (Һәммигә қадир Худа). Бу шәкил аз учрайду. Тәвратта көпинчә вақитларда «Худа» «Әлоһим» дейилиду.

Иккинчидин, ибраний тилида «көплүк»ни билдүридиған икки хил «қошумчә» бар. Биринчи қошумчә «-от» болуп, «икки»ни билдүриду; иккинчи қошумчә «-им» яки «-һим» болуп, «үч» яки «үчтин көп»ни билдүриду. Уйғур тилидики «китап» дегән сөзни түрләп көрсәтсәк униң шәкиллири мундақ болиду: —

«китап» — бирла китап

«китапот» — икки китап

«китапим» — үч яки үчтин көп китап.

«**Муқәддәмдә Худа асманлар билән зиминни яратти**» («Яритилиш» 1:1)

Бу айәттики «Худа» дегән сөз ибраний тилидики «Әлоһим» дегән сөзниң тәрҗимисидур.

Шуниң билән Муқәддәс Китапниң «**Муқәддәмдә Худа асманлар билән зиминни яратти**» дегән бу биринчи җүмлисидә «Худа» дегән сөз «үч яки үчтин көп» дегән шәкилдә, йәни «Әлоһим» дегән шәкилдә ипадилиниду, лекин пеил («яратти») болса «бирлик

шәкли»дә ипадилиниду. «яратти» дегән пеил «иккилик шәклидә» яки «көплүк шәклидә» учримайду.

Ибраний тилида әгәр бу җүмлиниң егиси Худа «биринчи шәхс» билән ипадиләнсә, ундақта «яратти» дегән пеил «яраттим» дейилиши керәк еди.

Демәк, Муқәддәс Китапниң биринчи җүмлисидә Худа көплүк шәхстә болсиму, бирла шәхстәк иш көриду, дегән уқум пуритилиду. Тәвратта хатириләнгән Худаниң һәрқандақ иш-һәрикәтлиридә «Әлоһим» дегән нам ишлитилгән болса, шу айәтләрниң һәммисидә дегидәк Худаниң һәрикити «бирлик шәкли»дики пеил билән ипадилиниду.

Бир қетим бириси Мәсиһ Әйсадин, «**Тәвратта, пүтүн әмирләрниң ичидә әң муһими қайси?**» дәп сориди. Рәббимиз җавапән: «**Әң муһим әмир шуки, «Аңлиғин, әй Исраил! Пәрвәрдигар Худайимиз болған Рәб бирдур. Пәрвәрдигар Худайиңни пүтүн қәлбиң, пүтүн җениң, пүтүн зеһниң вә пүтүн күчүң билән сөйгин»**» деди («Маркус» 12:26)

Рәббимиз мошу йәрдә Тәвраттики сөзни нәқил кәлтүрүп җавап бериду («Қанун шәрһи» 6:4ни көрүң). Бу сөзләр ибранийлар үчүн Тәвраттики әң муһим сөзләр һесаблиниду. Сөзниң бешида (әйни тексттә) «аңлаңлар, әй Исраил: — Пәрвәрдигар Худайимиз, Пәрвәрдигар бир бирликтур» дейилиду. Ибранийчә «Шма, Йисраәл! Яһвәһ Әлоһәйну Яһвәһ ехад» дейилиду. Бу җүмлә сөзмусөз тәрҗимә қилинса «**Аңлаңлар, әй Исраил: — Пәрвәрдигар Худалиримиз,**

Пәрвәрдигар бир бирликтур». Худа көплүкму? Яқ! Лекин У «бир бирликтур». Бу сөзни чүшиниш үчүн «Яритилиш» 2:24ни көрәйли: «Шуниң үчүн әр киши ата-анисидин айрилип, өз аялиға бағлинип бир болуп, иккиси бир тән болиду». «Бир тән» мошу йәрдә «ехад» («бирлик») дегән сөз билән билдүрүлиду. Әр-аял бир бирлик болиду. Иккиси бир болиду. Әгәр улар җүпләшкәндә йәнә бир шәхс апиридә болса, улар шу чағда «үчтә бир» болиду. Мана бу чоң бир сирдур. Инсан «Худаниң сүрәт-образи»да яритилғандур. Худа бир, әмма У бирдин көп шәхстур.

Бу уқумни чүшиниш тәсму? Истипан чалма-кесәк қилинип, өлүми алдида асманларниң ечилғинини, Әйса Мәсиһниң Атисиниң оң тәрипидә турғинини көргән. Бу ишларни чүшиниш тәс, лекин Муқәддәс Китапта шундақ дейилгән екән, ишинишимиз керәк, әлвәттә. Әйсаниң Атиси Худадур, У Өзи Худадур. Улар икки шәхс, әмма бир Худадур. Әйса Мәсиһ инсанниң салаһийитини алғачқа, Уни һазир 100% инсан, шундақла 100% Худа дейишимиз керәк («Ибранийларға» 13:8). Оғул пүтүнләй инсан салаһийитидә болуп, пүтүнләй Өз Атисиға тайинип Муқәддәс Роһниң күч-қудритидә яшайду. Шу тәрәптин У бизниң мәңгүлүк һәм аҗайип мукәммәл үлгимиздур. Шуниң үчүн У Атисиға дуа қилатти һәм һазирму дуа қилиду! («Римлиқларға» 8:34, «Ибранийларға» 7:25).

Бу пакитларни толуқ чүшинәләймизму? Җаваби, чүшинәлмәймиз, лекин биз бу пакитларни ишәш-етиқад билән қобул қилишимиз лазим; чүнки Муқәддәс Китапта шундақ дейилгәндур. Мән аддий чәклик бир инсан, чәклик чүшинишим вә

меңәмгә тайинип, чәксиз улуқ Худани чүшинәләмдим? Мән ким? Пәқәт Худаниң Өзила Худани чүшиниду. Инҗилда «**Биз һазир бир тутуқ дәризидин мүҗмәл һалда көримиз, лекин шу чағда йүзму-йүз көримиз: һазир мән қисмән тонуймән, шу чағда мән мени тонуп келиватқандәк тонуймән**» («Коринтлиқларға (1)» 13:12) дейилиду; әмма «мукәммәллик» техи кәлмиди; чүшәнсәмму, чүшәнмисәмму, мән Худаниң Муқәддәс Китапта бәргән барлиқ вәһийлиригә ишинип уларни пүтүнләй қобул қилишим керәктур. Болмиса, мән етиқадчи һесабланмаймән.

Мән бир һамилидар аялға қариғинимда, көргиним бир адәмму яки икки адәмму? Ана вә һамилә җисманий, физиологийә җәһәттин пүтүнләй бирләштүрүлгән. Мән бир адәмни көрүватимән, йәнә икки адәмниму көрүватимән. Әр-аялни алсақ, улар бирла тән, яки икки тән боламду? Худа уларни «бир тән» дәйду; мән Муқәддәс Китапниң көзқариши билән, икки адәмни бир тәндә көрүватимән. Инҗилда, әр кишиниң тени аялниңки, аял кишиниң тени әрниңкидур, дейилиду («Коринтлиқларға (1)» 7:4). Биз «Худаниң сүрәт-образи»да болғанмиз. Бу ишлар бизгә У тоғрилиқ һәқиқәтни үгитиду. Күнләрниң биридә, Мәсиһ билән йүз тура көрүшкинимиздә толуқ чүшинәләймиз, лекин һазир «**тутуқ дәризидин мүҗмәл һалда көримиз**» («Коринтлиқларға (1)» 13:12).

Бу иш тоғрилиқ әң ахирқи бир гәп. **«Пәрвәрдигарниң улуқлуғи — Өзиниң қилған ишини ашкарилимиғинида; падишаларниң улуқлуғи — бир ишниң сирини**

йешәлигинидә» («Пәнд-несиһәтләр» 25:2) Худа нурғун ишларниң сирлирини, етиқадсиз адәмләрдин йошурған вә йошуриду. Бундақ адәмләр һәргизму ашу ишларниң ажайиблиғини көрәлмәйду. Әмма «ишниң сирини йешидиған падишалар» болса, Худаниң қилған ишлириниң әһмийитини издигүчи мөмин бәндиләрдур. Бу дунниядики кишиләр Худаниң мөмун бәндилирини «әқиллиқ» дейиши натайин, лекин уларни «надан, қатмал» дейиши мүмкин. Лекин Худаниң сирлирини көрүш үчүн яки чүшиниш үчүн «әқиллиқ болуш» шәрт әмәс; шәртни дейишкә тоғра кәлсә, пәқәт кичик пеиллиқ, сәмимийлик вә Худаға шәртсиз итаәт қилиштин ибарәттур. Мана мошундақ адәмләрниңла бу ишларда әстайидиллиқ билән издинишигә, кичик пеиллиқ билән ойлинишиға вә тәпәккур қилишиға тоғра келиду. Нәтижидә, улар Худаниң сирлирини көрәләйду вә көргәндин кейин Худаға техиму чоңқур ибадәт қилиду. Ишәш вә етиқадла мошундақ сирларни қобул қилалайду, лекин мошу дуниядики «логика»ға чиң есиливалидиған етиқадсизлар һәргизму уларни чүшинәлмәйду, һәтта у дуниядиму көрәлмәйду.

Иккинчи соалға келәйли: —

(ә) «Худаниң Муқәддәс Роһиниң Өзи Худаму, яки пәқәт бирхил «роһий күч»му?»

Узун вақиттин бери «Күзитиш Мунари» тәшкилати «Муқәддәс

Роһ пәқәт бирхил роһий күч, бирхил күчлүк тәсир, Худаниң адәмләрни йетәклигүчи күчи, халас» дәп тәлим берип келиватиду.

Муқәддәс Китапта Муқәддәс Роһ тоғрилиқ ейтилған айәтләрдә Муқәддәс Роһни шәйи қатарида әмәс, бәлки шәхс қатарида шәрһиләйду. Мәсилән, У аңлайду, У көриду, У сезиду.

«Йәһваниң гувачилири»дин бәзилири Худаниң Роһиниң «шәхс екәнлиги»ни инкар қилмақчи болуп, Муқәддәс Роһни һәр түрлүк електронлуқ әсвабларниң ролиға охшитиду. Улар өзлириниң қаришини чүшәндүрүш йолида микрофонму «аңлайду»ғу, фото аппаратларму «көрәләйду»ғу, илмий әсваблар «сезәләйду»ғу, дәйду. Әмәлийәттә улар «роһ» дегән сөзни һеч чүшәнмәйду.

Павлус Әфәсус (Әфәс) җамаитигә: «Худаниң Муқәддәс Роһиға азаб бәрмәңләр» дәп җекиләйду (Әфәсуслуқларға» 4:30, «Йәшая» 63:10ниму көрүң). Ениқки, расул Павлусниң дейишичә «Муқәддәс Роһ» бир шәхстур, һәргизму һессиятсиз, һошсиз «електронлуқ аппарат»тәк бирхил «шәйи» әмәс. «Фото аппаратим азабланди» дегәндәк гәп бәкму күлкүлүк әмәсму?

Бир күч өзи тоғрилиқ «Мән, Маңа» дегән сөзләрни ишлитәләмду? Антакя шәһиридики җамаәттә мундақ бир иш йүз бәргән:

«Улар Рәбниң ибадитидә болуп роза тутуватқан бир мәзгилдә, Муқәддәс Роһ уларға:

— Барнабас билән Саулни Мән уларни қилишқа чақирған

хизмәт үчүн Маңа айрип қоюңлар, — деди» (расулларниң паалийәтлири» 13:1-2)

Буниңға немә дәйсиз?

«Расулларниң паалийәтлири»дики 5:3 вә 5:4ни селиштуруп оқуң, вә 15:28, 21:11, «Тимотийға (1)» 4:1-3, «Ибранийларға» 3:7, «Вәһий» 2:7, 2:11, 2:17, 2:29, 3:6, 3:13, 3:22, 22:17ниму көрүң.

Буларға немә дәйсиз?

«Римлиқларға» 8:25-26дә расул Павлус бизгә: «**Роһниң Өзи ипадилигүсиз налә-пәряд билән биз үчүн Худаниң алдида туруп дуа-тилавәт қилмақта**» дәйду. Бирхил «роһий күч» адәм үчүн «Худаниң алдида туруп дуа-тилавәт қилаламду? «Налә-пәряд билән» дуа қилаламду?

Рәббимиз Муқәддәс Роһ тоғрилиқ мундақ дегән: «**Инсанларниң өткүзгән һәртүрлүк гуналири вә қилған күпүрлүклириниң һәммисини кәчүрүшкә болиду. Бирақ инсанларниң Муқәддәс Роһқа қилған күпүрлүги һеч кәчүрүлмәйду**» («Матта» 12:31).

Мошу йәрдә «Муқәддәс Роһқа күпүрлүк қилиш» гунайиниң қандақ гуна болидиғанлиғини тәһлил қилмаймиз. Биз пәқәтла «Йәһваниң гувачилири»дин шу соални соримақчимизки, «Әгәр дегиниңлардәк Муқаддәс Роһ пәқәт бирхил шәйи, бирхил «роһий күч» яки «тәсир» болса, ундақта қандақму Униңға «күпүрлүк қилиш» дегәндәк гуналар мәвҗут болсун?

Үчинчи соалға кәлдуқ: —

(б) Сизниң «сахта пәйғәмбәр»гә әгәшкиниңиз тоғриму?

Бу соал «пәйғәмбәрләр» вә «бешарәтләр» тоғрисидур. Аввал «Қанун шәрһи» 18:20ни оқуйли: —

«**Әмма Мениң намимда башбаштақлиқ қилип Мән униңға тапилимиған бирәр сөзни сөзлисә яки башқа илаһларниң намида сөз қилидиған пәйғәмбәр болса, шу пәйғәмбәр өлтүрүлсун.**

Әгәр сән көңлүңдә: «Пәрвәрдигар қилмиған сөзни қандақ пәриқ етимиз» десәң, бир пәйғәмбәр Пәрвәрдигарниң намида сөз қилған болса вә у бешарәт қилған иш тоғра чиқмиса яки әмәлгә ашурулмиса, ундақта бу сөзни Пәрвәрдигардин чиқмиған; шу пәйғәмбәр башбаштақлиқ билән сөзлигән дәп, униңдин қорқма (яки, «униңға писәнт қилма»)».

Ялғандин «Яһвәһ-Пәрвәрдигар үчүн сөз қилимән» дәвалған нурғун кишиләр бар; уларниң чависини читқа яйидиған бир һәқиқәт бар; улар Пәрвәрдигарниң намида алдинала ейтидиған кәлгүси ишлар әмәлгә ашурулмайду. Мана булар сахта пәйғәмбәрләрдур.

Бизниң қолимизда «Ойғиниш» вә «Күзитиш Мунари» дегән бир нәччә кона журналлар бар; буларниң һәммиси Күзитиш Мунари тәшкилатиға тәвә «Муқәддәс Китап вә китапчилар уюшмиси»ниң

1950-йиллардики мәтбуатлиридур.Биз бу журналлардин: «Биринчи Дуния Уруши барлиқ хәлиқләр үчүн аләмшумул течлиқни вуҗудқа кәлтүриду...; буниңдин кейин «Дуния Уруши» һәргиз болмайду» дегән сиясийонлар «сахта пәйғәмбәрләр»дур» дегән сөзләрни оқуймиз. Шу сиясийонлар әмәлийәттә «Пәрвәрдигарниң намида сөз қилған» әмәс, лекин «Күзитиш Мунари» уларни «сахта пәйғәмбәрләр» дәйду; чүнки улар алдинала ейтқан ишлар әмәлгә ашурулмиғаниди. Шу сиясийонлар «сахта пәйғәмбәрләр» дейилгән екән, ундақта әмәлийәттә «Пәрвәрдигарниң намида сөз қилимән» дәвалған, кәлгүси «сахта ишларни алдинала ейтқан»ларни техиму «сахта пәйғәмбәр» дейиш керәк әмәсму!

«Күзитиш Мунари» тәшкилати болса кәлгүси тоғрилиқ сахта, ялған бешарәтләр бәргән һәр түрлүк диний гуруһлар, болупму Мәсиһий гуруһларни қаттиқ тәнқид қилиду. Тәшкилат өзигә әгәшкәнләргә: «Йәһваниң намида сахта бешарәтләрни, кәлгүси ишларни ялғандин алдинала ейтқанларниң һәммиси сахта пәйғәмбәрләрдур; улардин нери болушимиз керәк; улардин нери кәтмисәк Пәрвәрдигарға қарши чиққанлардин болимиз» дәп қаттиқ агаһландуриду.

Тоғра! Бу дана дәвәттур. Сахта пәйғәмбәрләрдин һелиму жирақ туришимиз керәк, болмиса бизму уларға охшаш Худаға қарши чиққан болимиз. Шу тәрәптә «Күзитиш Мунари»ниң шу тәлими жуқурида «Қанун шәрһи»дики айәттә көрситилгән әмиргә охшашла тоғра. Шу агаһландуруш пүтүнләй тоғра.

Қолимизда «Миң жиллиқ падишаниң сәһири» (Инглиз тилида

«Millennial Dawn») дегән бир журнал туриду. Бу журнал әслидә 1889-йили нәшир қилинған, кейин йәнә қайта көпәйтип бесилған. Баш тәһрири «Күзитиш Мунари» тәшкилатниң асасчиси, йәни Чарлис Тәйз Руссел еди. Бу журналниң 101-бетидики «иккинчи бөлүм»дә, «Вақит йетип кәлди» дегән мавзу астидики «ят әлләрниң вақти» дегән мәзмундики мақалидә мундақ дейилиду: —

««Худаниң падишалиғи» аллиқачан башланди» дегән баянимиз тоғрисидики нурғун испатларға әҗәбләнмәңлар... Худа Өз күч-қудритини миладийә 1878-йили ишлитишкә башлиған... андин «Вәһий» 16:14дә дегәндәк «Пүткүл йәр йүзидики падишалар һәммигә Қадир Худаниң дәһшәтлик күнидики җәңгә җәм қилиниду». Бу ишлар миладийә 1914-йилида түгәйду; бу җәңдә пүткүл дунияниң барлиқ һөкүмәтлири ағдурулиду ... Бу ишлар аллиқачан башланған» (ихчамланди).

Бу ишлар әмәлгә ашурулғанму?

100-бәттә биз мундақ сөзләрни көримиз: —

«Шуниң бу күндә, йәни Пәрвәрдигарниң бу күнидә (демәк, 1878-йилида)... Рәббимиз Өзиниң һазирғичә ишләтмигән зор күч-қудритини қолиға елип сәлтәнәт қилишқа башлиди (демәк, Худаниң падишалиғи башланди). Бу пүткүл дунияға зор күлпәт кәлтүриду, әмма дуния техи буни вақтинчә тонуп йетәлмәйду. Лекин 1914-йилиниң ахирида, пүткүл дуния Худаниң шу падишалиғини тонуялайду; шу чағда һазирқи дуниядики һөкүмәтләр пүтүнләй ағдурулиду, Худаниң падишалиғи «Худаниң дәһшәтлик күнидики җәң» арқилиқ йәр йүзидә бәрпа қилиниду. Күлпәтләр «Һармагеддон җеңи» билән 1914-йилида ахирлишиду».

Бу ишлар әмәлгә ашурулғанму?

Бу гәпләрни уларниң асасчиси Руссел Әпәнди оттуриға қойған. 1878-йили бу ишлар йүз бәрмигәндин кейин, у 1889-йилидики журнилида «Әмәлийәттә Мәсиһ 1878-йили диққитини дунияға қаратқаниди» дәйду.

Бүгүнки күндә болса «Күзитиш Мунари»дикиләр бу хаталиқларни чүшәндүрмәкчи болуп йәнә: «Әмәлийәттә Мәсиһ 1914-йили диққитини дунияға қаратқан» дәйду.

Зади қайсиси тоғра?

Руссел Әпәнди әйни 1889-йили: ««Күзитиш Мунари» Худаниң бирдин-бир вәкиллик тәшкилатидур» дегән; андин у «Йәһваниң намида» очуқ-ашкарә сахта бешарәтләрни бәргән: (а) «Һармагеддон җеңи» 1914-йилиниң ахири ахирлишиду; (ә) шуниң билән дунიядики барлиқ һөкүмәтләр ағдурулуп, Худаға бойсуниду; (б) шу чағда Худаниң падишалиғи бәрпа қилиниду.

1914-йили Биринчи Дуния Уруши партилиди, төрт жил қорқунучлуқ, қанлиқ урушта нурғун адәмләр өлди. Лекин у «Һармагеддон җеңи» («Вәһий» 16:16) әмәс еди, һәтта униңдики нурғун җәңләрниң һеч бири Һармагедонға йеқин җайда йүз бәрмиди. Униң үстигә, шу уруштин кейинки «Иккинчи Дуния Уруши» техиму қанлиқ болди. Демәк униң ейтқанлири «сахта бешарәт» болмай немә? Руссел Әпәнди «Йәһваға қарши чиққан» һесабланмамду?

«Күзитиш Мунари» 1914-йилидин башлап нәшир қилған

журналлириниң санлирини көрмәкчи болсиңиз төвәндики торбәтлиригә кириң: —

http://www.cftf.com/1914/index.html#p5

Төвәндики тор бәтлиридиму «Күзитиш Мунари»ниң тәлимлири тәпсилий тәһлил қилиниду (Инглиз тилида).

Http://www.contenderministries.org/
jehovahswitnesses/comparison.php

Http://carm.org/biblical-response-to-jehovahs-witnesses

Http://www.bethinking.org/jehovahs-witnesses/
what-to-say-to-jehovahs-witnessesl

Http://www.christiananswers.net/q-eden/edn-r005.html

Http://www.gotquestions.org/Jehovahs-Witnesses.html

Хәнзу тилида: —

http://www.gotquestions.org/Chinese/
Chinese-Jehovahs-witnesses.html

http://www.gotquestions.org/T-Chinese/
T-Chinese-Jehovahs-Witnesses.html

http://cclw.net/gospel/asking/yiduanbianhuo/htm/07.htm

http://cclw.net/gospel/new/zjjmbjb/htm/chapter07.html

Мошу торбәтләрдә «Күзитиш Мунари»ниң өзлири чиқарған журналлиридин бу тәшкилатниң асасчи вә йолбашчилири болған Чарлис Тәйз Руссел, Рутерфорд сотчи, Натан Кинор қатарлиқларниң қайта-қайта сахта бешарәтләрни берип (1937-, 1968-, 1974- вә 1975-жиллири тоғрилиқ) әгәшкүчилирини аздурғанлиғи ениқ көрүниду. «Күзитиш Мунари»дикиләр «Бурун нурғун ишларни

чүшәнмәптикәнмиз» дәп, өзлириниң бурунқи хаталиқлирини ақлиса болмайду. Худадин кәлгән хәвәр 100% тоғра болиду. Тәврат дәвридә Худа Өз хәлқигә «бешарәт бәргүчиләр» тоғрилиқ қилған әмир мундақ: — бириси бешарәт бәргән болса, бешарәттики мәзмунниң тоғрилиғи 100%дин төвән болса, уни чалма-кесәк қилиш керәк еди.

«Күзитиш Мунари» тәшкилати башқиларни өлчәшкә салған «тик өлчигүч жип»ни («Амос» 7:7-9ни көрүң) өзлирини өлчәшкә салса болмамду? Шу тәшкилатниң өзи сахта бир пәйғәмбәр әмәсму?

Төртинчи соалға келәйли: —

(в) Инсанниң роһи пәқәт «нәпәс»лиму?

«Күзитиш Мунари» тәшкилатиниң инсанниң тәбиәт-маһийити тоғрилиқ тәлими шуки, «Инсан болса пүтүнләй җисманий бир мәхлуқтур» — демәк, уларниң қариши бойичә инсанниң «роһий һаяти», «ички дунияси» бир җисманий һаләт, халас. Улар грек тилидики «пнюма» дегән сөз һәм «псухә» дегән сөзни мәнидаш сөзләр дәп қарап, уларниң мәнисини пәқәт «нәпәс», «тиниқ» дәп чүшәндүриду. Әмәлийәттә грек тилидики «пнюма» дегән сөзниң мәниси һәм «роһ» һәм «нәпәс» дегән икки уқумни билдүриду, «псухә» дегән сөз «җан» яки «ички дуния» дегән уқумни билдүриду.

Әмма бу сөзләрни Инҗил мәлуматидин тәһлил қилсақ, «псухә» дегән сөзниң мәниси «һош», әс-һош», «җан»ни билдүриду (һазирқи

замандики «психологийә» сөзи шу сөздин кәлгән болуп, «инсанниң «псухиси» («писхика»си)»ни тәтқиқат қилидиған пән дегән мәнидә қоллинилиду).

Дурус, грек тилида «пнюма» дегән сөзниң «нәпәс», «тиниқ» дегән мәнисиму бар. «Күзитиш Мунари»ниң тәлими бойичә, адәм өлгәндә униң «тиниқ»и йоқ болиду. «Өлгәнләр ухлайду» — демәк, өлгүчиләрдә һечқандақ әс-һош болмайду, улар һеч немә билмәйду — мана бу уларниң тәлимидур.

Бу тәлимниң мутләқ хаталиғини Муқәддәс Китаптики нурғун бәтләрдин испатлиғили болиду.

«Яритилиш» 1:26дә инсанлар «Худаниң сүрәт-образи»да яритилған, дәп оқуймиз. Андин 2:7дә «Пәрвәрдигар Худа адәмни йәрниң тописидин ясап, һаятлиқ нәпәсини униң бурниға пүвлиди; шуниң билән адәм тирик бир жан болди» дәп оқуймиз.

Мана мошу йәрдә «һаятлиқ нәпәси»ни, Худа Адәматимизниң бурниға пувлиди, у «тирик бир жан» болди. Ибраний тилида (грек тилиға охшаш) һәм «нәпәс» һәм «роһ» бирла сөз билән ипадилиниду (ибраний тилида «руаһ»). Инсан «Худаниң сүрәт-образи» болғачқа, Худада Роһ бар болғаникән, инсандиму роһ болиду, әлвәттә.

«Пәнд-Несиһәтләр» 20:27дә «**Адәмниң роһ-виждани** (ибраний тилида «роһи») **— Пәрвәрдигарниң чириғидур, у қәлбниң һәр бир тәглирини тәкшүрүп пәриқ етәр**» дәп оқуймиз.

«Роһ» чирағ болалайду, лекин «нәпәс» һәргиз чирағ

болалмайду.

Әзакиял пәйғәмбәр «йеңи әһдә» тоғрилиқ вәһий қобул қилғанда униңға: «**Мән силәргә йеңи қәлб беримән, ичиңларға йеңи бир роһ салимән; тениңлардики таш жүрәкни елип ташлап, меһрлик бир қәлбни ата қилимән. Мениң Роһумни ичиңларға киргүзүп, силәрни әмир-пәрманлирим бойичә маңғузимән, һөкүмлиримни тутқузимән, шуниң билән уларға әмәл қилисиләр**» дейилиду.

Адәмниң роһи пәқәт униң нәпәси болса, ундақта Худаниң униңға «йеңи бир роһ»ни ата қилишиниң немә һаҗити?

«Маркус» 2:8 биз Рәббимиз тоғрилиқ: «**Шуан Әйса роһида уларниң көңүллиридә шундақ гуманий соалларни қоюватқанлиғини билип йетип,...**» дәп оқуймиз.

Бириси өз «тиниқида» қандақму мәлум иш тоғрилиқ мәлуматни қобул қилип вә уни билип йетәләйду?

Рәббимиз чапрас яғачта өлгинидә, у «**И ата! Роһумни қолуңға тапшурдум**» деди («Луқа» 23:46).

Әгәр роһ пәқәт «нәпәс» болса, «**қолуңға нәпәсимни тапшуримән**» дейишниң немә әһмийити?

Истипан Рәб тоғрилиқ гува бәргәнлиги үчүн чалма-кесәк қилинғанда «**И Рәб Әйса, мениң роһумни қобул қилғайсән!**» дәп дуа қилди («Расулларниң паалийәтлири» 7:59)

Инсанниң роһи пәқәт «нәпәс» болса, Рәббимиз Әйсаға уни қобул қилишни илтиҗа қилишниң немә һаҗити?

«Коринтлиқларға (1)» 2:11-12дә инсанниң роһи тоғрилиқ һәм шундақла Худаниң Роһи тоғрилиқ бәзи муһим һәқиқәтләрни оқуймиз: —

«**Чүнки инсанларда, инсанниң көңлидикини билгүчи шу инсанниң роһидин башқа нәрсә барму? Шуниңға охшаш, Худаниң роһидин башқа, Худаниң көңлидикилирини билгүчи йоқтур. Әмма бизниң қобул қилғинимиз болса бу дунийдики роһ әмәс, бәлки Худадин кәлгән Роһтур; дәл шундақ болғачқа биз Худа тәрипидин бизгә сехийлиқ билән ата қилинған нәрсиләрни билип йетәләймиз**».

Мошу йәрдә «Пәнд-несиһәтләр» 20:27дә аян қилинғанға охшаш, инсанниң роһи униң әң ядролуқ йери болуп, униң «билиш функсийилик әзаси» екәнлигини көримиз. Шуниң билән бир вақитта биз жуқуриқи айәттин көрәләймизки, Худаниң вәһийлири болса Униң Роһи арқилиқ биваситә инсанниң роһиға ата қилиниду (әлвәттә, мәзкур инсан Худаниң Роһидин «қайта туғулған» болса, йәни униңда «йеңи бир роһ» болған болса). Худаниң инсан билән алақилишиши бар болса «Роһ билән роһ учришиши» болиду.

«Ибранийларға» 12:22-24дә Худаниң муқәддәс бәндилириниң «Зион теғи»ға келиши билән еришкән нурғун бәхит-бәрикәтләр ичидә «такамуллаштурулған һәққаний кишиләрниң роһлириға (кәлдуқ)» дейилиду.

Бу дуниядин кәткән, һазир «Зион теғи»да туруватқан «һәққаний кишиләрниң роһлири» қандақму уларниң «тиниқлири» болсун?!

Грек тилидики «пнюма» («җан») дегән сөзгә кәлсәк, Инҗилдики «Вәһий» дегән китапниң «бәшинчи печәт»и ечилғанда, расул Юһанна төвәндики мәнзирини көрди: —

«Худаниң сөз-калами үчүн вә изчил гувалиқ бәргәнлиги вәҗидин өлтүрүлгәнләрниң җанлирини қурбангаһниң тегидә көрдүм. Улар қаттиқ аваз билән нида селишип:

— Әй һакиммутләқ Егимиз, муқәддәс вә һәқиқий болғучи! Сән қачанғичә йәр йүзидә туруватқанларни сорақ қилмай, улардин қенимизниң интиқамини алмайсән? — дейишәтти.

Уларниң һәр биригә бирдин ақ тон берилди. Уларға, өзүңләргә охшаш өлтүрүлидиған қул-бурадәрлириңлар һәм қериндашлириңларниң сани тошқичә азғинә вақит арам елишиңлар керәк, дәп ейтилди» («Вәһий» 6:9-11)

Әгәр өлүм вә тирилишниң оттурисида инсанларда һечқандақ әс-һош болмиса, бу «җанлар» қандақму Худаға әркинлик билән дуа қилалайду, Худаму қандақсигә уларға шунчә ениқ җавап қайтуриду?

Буни қандақ чүшәндүрисиз?

Әнди бәшинчи соалға кәлдуқ: —

(г) «Мәсиһниң өлүмдин тирилиши һәқиқий жисманий тирилиш әмәсму?»

«Күзитиш Мунари»ниң «Мәсиһ Әйсаниң тирилиши тоғрилиқ нурғун жилдин бери тәлими мундақ: —

«Әйсаниң «тирилиши» һәқиқий мәнидики жисманий тирилиш әмәс; гәрчә көрүнүштә униң тени болғини билән, әмәлийәттә «тирилгән тән» әмәс. У һәртүрлүк тәнләрдә көрүнгән, шуңа мухлислири (мәсилән Томас) уни дәрһал тонуялмиған, һәтта униң раст екәнлигигиму ишәнмигән».

Уларниң дегинидәк Рәббимизниң тирилиши пәқәт Униң «роһи» яки «жени»ниң бирхил аян қилиниши болса, ундақта бундақ «тирилиш»ни «тирилиш» дегили боламду? Йәнә келип, «Күзитиш Мунари»ниң дегинидәк: «Роһ нәпәскә баравәр» болса, «Униң нәпәси тирилди» дегили боламду? «Нәпәс» қандақму бир шәхс болуп көрүнсун? Бу зади қандақ гәп?

«Юһанна» 20:1-10дә бизгә мәлум қилидуки, Әйсаниң қәбри қуруқ еди. Униңда һечқандақ жәсәт йоқ еди. «Юһанна» 2:21дә Әйсаниң тирилиши тоғрилиқ мундақ оқуймиз: —

«**Әйса: — ушбу ибадәтханини чувуватсәңлар, Мән үч күн ичидә уни йеңиваштин қуруп чиқимән, — деди.**

... Һалбуки, Униң «ибадәтхана» дегини Униң Өз тенини көрсәткән еди».

Демәк, Униң тени (грек тилида «сома») қайтидин тирилиду; У Өзи уни тирилдүриду.

Мәсиһ Әйса тирилгәндин кейин Униң мухлислириға өзини аян қилған бир нәччә көрүнүшлиригә қарайли: —

«Вә улар бу ишлар үстидә сөзлишиватқанда, Өзи тосаттин уларниң оттурисида пәйда болуп:

— Силәргә аман-хатирҗәмлик болғай! — деди.

Улар бирәр роһни учраттуқму немә, дәп хиял қилип, алақзадә болушуп вәһимигә чүшти.

У уларға:

— Немигә шунчә алақзадә болуп кәттиңлар? Немишқа қәлбиңларда шәк-гуман чиқип туриду? Қоллиримға вә путлиримға қарап бақиңлар! Мениң Өзүм екәнлигимни билиңлар! Мени тутуп көрүңлар, роһниң әт билән сүйиги йоқ, лекин Мәндә барлиғини көрисиләр, — деди.

Вә шундақ дегәч пут-қолини көрсәтти. Улар хушлуқтин ишәнгүси кәлмәй һәйрануһәс турғинида У улардин:

— Силәрниң бу йәрдә йегидәк нәрсәңлар барму? — дәп сориди. Улар бир парчә белиқ кавипи вә бир парчә һәсәл көнигини униңға сунувиди, у елип уларниң алдида

йеди» («Луқа» 24:36-43)

Бунидин Рәббимизниң җисманий бир тәндә, әмәлий бир тәндә тирилгәнлиги техиму ениқ турмамду? Немишқа У уларниң көз алдида бир нәрсә йәйду? Униң қосиғи ачтиму? Уларға Өзини Мән бир «Роһ» әмәс, һәқиқий «Мән» дәп испатлаш үчүн әмәсму? У уларға: «**Мениң Өзүм екәнлигимни билиңлар! Мени тутуп көрүңлар, роһниң әт билән сүйиги йоқ, лекин мәндә барлиғини көрисиләр**» дәйду. У қандақтур бирхил «роһий көрүнүш» әмәстур. У немишқа «сүйәклирим бар» дәйду? Әгәр расуллири пәқәт бир «сиртқи көрүнүш»нила көргән болса, ундақта «сүйәкләр»ни тилға елишниң немә һаҗити? Сүйәк адәмниң тени ичидә болмамду?!

Мәсиһ тирилгәндин кейин Өзини мухлислириға йәнә бир қетим аян қилғиниға қарайли: «Юһанна» 21:12дә оқуймиз: —

«**— Келиңлар, нашта қилиңлар — деди. Мухлисларниң ичидин һеч ким униңдин:**

— Сән ким болисән? — дәп сорашқа петиналмиди. Чүнки улар униң Рәб екәнлигини билди» («Юһанна» 21:12)

« **— Келиңлар, нашта қилиңлар...**». Қизиқ бир иш шуки, Муқәддәс Китапта бир нәччә йәрдә мундақ тәртип көрүниду: (1) тирилиш; (2) «тирилиш» мөҗизисидин кейин, Худаниң мөмин бәндилириниң пат-пат биллә тамақлиниши.

Мәсиһ Әйса кичик бир қизчақни өлүмдин тирилдүргәндин кейин, у қизчақниң ата-анисиға униңға бир нәрсә йегүзүшни әмир қилди: — «**Әйса: — «Талита куми» деди. Бу сөзниң мәниси «Қизим, саңа ейтиманки, орнуңдин тур» дегәнлик еди. Қиз дәрһал орнидин туруп маңди.... У уларға бу ишни һеч кимгә ейтмаслиқни қаттиқ тапилиди, шундақла қизға йегидәк бир немә беришни ейтти**» («Маркус» 5:40-43).

Әйса Мәсиһ Лазарусни өлүмдин тирилдүргәндин кейин («Юһанна» 11-бап), узун өтмәй биз Униң Лазарус һәм униң аилисидикилири, шундақла Өз мухлислири билән биллә тамақланғинини көримиз («Юһанна» 12-бапта).

Мәсиһ тирилгәндин кейин, мухлислиридин иккиси Емаюс йезисиға кетиватқанда, У уларниң йениға келип, йолда уларға һәмраһ болуп муңдишип маңиду, лекин улар уни тонумайду. У уларниң өйигә кирип меһман болуп олтарғанда, у қолиға нан елип уштуп уларға бериду — шу чағдила улар уни тонуйду. Немә үчүн У улар билән тамақта биллә болиду? Бу Униң тирилишиниң һәқиқий, җисманий тән җәһәттин болғанлиғини испатлаш үчүн әмәсму? («Луқа» 24:30-31). Бу иш йәнә расул Петрус тәрипидин алаһидә тәкитлиниду: —

«**Бирақ үчинчи күни, Худа Уни қайта тирилдүрүп намаян қилди. Бирақ һәммә кишиләргә әмәс, пәқәт Худа Өзи алди билән таллиған гувачилар, йәни У өлүмдин тирилгәндин кейин Униң билән һәмдастихан болған бизләрниң аримизда намаян**

қилди» («Расулларниң Паалийәтлири» 10:40-41)

Бу гувалиқ болса Рәб Әйса Мәсиһниң «һәқиқий, җисманий тәндә болған тирилиши»ни тәкитләш үчүн берилгән әмәсму?

Рәббимизниң тирилдүрүлгән тени дәрвәқә бизниң һазирқи тенимиздин башқичә, бәк алаһидидур. У халиғанчә туюқсиз көрүниду, туюқсиз ғайип болиду. У халиса бир нәччә хил сиямта көрүнәләйду; жуқурида, икки мухлисқа Емаусқа барған йолда көрүнгәндә «**Бу ишлардин кейин, У уларниң ичидики йезиға кетиватқан иккәйләнгә башқа сиямта көрүнди**» дәп оқуймиз. «Маркус» 16:12). Немишқа Уни тонуялмайду? Униң көрүнүши башқичә болғанлиғи түпәйлидинму? Яқ, һалқилиқ мәсилә шуки, «**Уларниң көзлири Уни тонуштин тутулди**» («Луқа» 24:16)

Инҗилда башқа йәрләрдә «**Улар униң Рәб екәнлигини билди**» дәп оқуймиз (мәсилән, «Юһанна» 21:12дә)

Тирилгәндин кейин Мәсиһ Магдаллиқ (Маждаллиқ) Мәрйәмгә көрүнгәндә, униңға «**Маңа есилмиғин!**» дәп буйруди («Юһанна» 20:17). Немишқа «Маңа есилмиғин!» дәйду? «Бир роһ», «бир нәпәс»ни тутуш, яки униңға есилиш мүмкинму?

Мәсиһ дәпнә қилинған қәбир һазирғичә қуруқтур. Немишқа қуруқ? Униң тени нәгә кәтти? Немишқа баш каһинлар вә ақсақаллар пара берип «Мухлислири униң җәситини оғрилап кәтти» дәп гәп тарқитиду?

Рәббимиз дәрһәқиқәтән тәндә, җисманий җәһәттин өлүмдин тирилди; у йәнә тәндә, җисманий җәһәттин «Зәйтун теғи»дин асманға көтирилди; у көтирилгәндә мухлисларниң йенида турған икки пәриштиниң сөзлири бойичә «**Шу Әйсаниң асманға қандақ көтирилгинини көргән болсаңлар, йәнә шу һалда қайтип келиду**» — У һәқиқий бир тәндә қайтип келиду; Зәкәрия пәйғәмбәр бешарәт бәргәндәк «**Униң путлири шу күни Йерусалемниң шәрқий тәрипиниң әң алди болған Зәйтун теғида туриду**». Демәк, У қайси йәрдин көтирилгән болса, У шу йәргә, йәни «Зәйтун теғиға» қайтип келип, това қилған Исраил хәлқини дүшмәнлиридин қутқузиду.

(«Луқа» 50:24-51, «Расулларниң паалийәтлири» 1:9-12, «Зикирия» 3:14-4ни вә шуниңға мунасивәтлик болған «Әзакиял» 11:23ниму көрүң).

Хуласә

«Күзитиш Мунари» тәшкилатиниң сахта пәйғәмбәр тәрипидин бәрпа қилинғанлиғини, униң алдамчилик хизмитиниң сахта пәйғәмбәрләр һәм сахта тәлим бәргүчиләр тәрипидин давам қилинғанлиғини испатлаш үчүн, жуқурида уларниң әһкам-тәлимлиридин биз пәқәт бир наччә һалқилиқ нуқтини таллап тәһлил қилдуқ. Рәббимиз бизгә агаһландурғандәк («Матта» 7:15, 24:11) ахирқи заманда «**Нурғун сахта пәйғәмбәрләр мәйданға**

чиқип, нурғун кишиләрни аздуриду»; «Күзитиш Мунари» дәл шулардин биридур. Рәббимиз оқурмәнни барлиқ алдамчилиқтин, барлиқ ялғанчилиқтин қутқузуп, ажайип меһри-шәпқити билән уни қараңғулуқниң падишалиғидин Өзиниң тилсимат йоруқлуғиға қутқузғай! Издинишиңизни, Рәб Әйса Мәсиһниң улуқлуғини, Униң ким екәнлигини һәқиқәтән билип йетишиңизни тосалғуға қаримай давамлаштурғайсиз; У пәриштә әмәс, толуқ Худа, Худаниң Оғли, һәм толуқ инсандур; вә у толуқ Худа вә толуқ инсан болғачқа, Униң чапрас яғачқа миқлинип болған қурбанлиғи мукәммәл болуп, у барлиқ инсанларни гуналиридин жуялайду вә барлиқ инсанларни гунаниң күч-қудритидинму қутқузалайду.

Пәқәт толуқ Худа вә толуқ инсан болғачқа, У «Баш каһин» сүпитидә «Өзи арқилиқ Худаниң алдиға кәлгәнләрни үзүл-кесил қутқузушқа Қадир» вә шундақла «Худа билән инсанлар арисида бирдин-бир келиштүргүчи»дур. Ниҗатлиқ болса пәқәт Уни Униң Роһи арқилиқ биваситә тонуштин вуҗудқа чиқиду.

«Мәңгүлүк һаят шуки, бирдин-бир һәқиқий Худа — Сени вә сән әвәткән Әйса Мәсиһни тонуштин ибарәттур» («Юһанна» 17:3).